

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Etyka słowa I (Konwersatorium), PG_00133618						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć specjalnościowych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Anna Filipowicz				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		11.0		24.0	50
Cel przedmiotu	Przedmiot jest poświęcony podstawowym zagadnieniom etyki w pracy rzecznika prasowego. Celem zajęć będzie przygotowanie studenta do świadomego i odpowiedzialnego diagnozowania zjawisk kulturowych, politycznych i społecznych oraz do rozwiązywania problemów etycznych, jakie wiążą się ze współpracą z mediami.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPMU2_U02] Posiada językowe oraz literackie kompetencje wystarczające do przygotowania specjalistycznych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem właściwych dla przedmiotu badań metodologii oraz źródeł i nowych zaawansowanych technologii.	K_U02 - student posiada językowe oraz literackie kompetencje wystarczające do przygotowania specjalistycznych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem właściwych dla przedmiotu badań metodologii oraz źródeł i nowych zaawansowanych technologii	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FPMU2_U05] Posiada pogłębione umiejętności badawcze z zakresu językoznawstwa, obejmujące analizę różnorodnych tekstów, uogólnienie wyników badań, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów.	K_U05 - posiada pogłębione umiejętności badawcze z zakresu językoznawstwa, obejmujące analizę różnorodnych tekstów, uogólnienie wyników badań, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FPMU2_U06] Rozwija własną kompetencję językową i dba o poziom polszczyzny współpracowników.	K_U06 - student rozwija własną kompetencję językową i dba o poziom polszczyzny współpracowników	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FPMU2_K06] Świadomie pełni i rozwija własne kompetencje zawodowe w zakresie literaturoznawstwa oraz językową umożliwiającą podjęcie gotowym do zmieniającej się rzeczywistości.	K_K06 - student świadomie pełni i rozwija własne kompetencje zawodowe w zakresie literaturoznawstwa oraz językową umożliwiającą podjęcie gotowym do zmieniającej się rzeczywistości	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FPMU2_U08] Posiada pogłębione umiejętności literackie, językoznawcze oraz kompetencję językową umożliwiającą podjęcie pracy związanej z wybraną specjalnością.	K_U08 - student posiada pogłębione umiejętności literackie, językoznawcze oraz kompetencję językową umożliwiającą podjęcie pracy związanej z wybraną specjalnością	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FPMU2_W09] Zna mechanizmy ekonomiczne, prawne i gospodarcze ujawniające się w polszczyźnie w języku, wpływające na rozwój różnych form przedsiębiorczości, zgodne z zasadami etyki.	K_W09 - student zna realia współczesnego świata i rozumie działające w nim mechanizmy ekonomiczne, prawne i gospodarcze oraz ich wpływ na najnowszą polszczyznę	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FPMU2_K02] W sposób odpowiedzialny wykorzystuje wiedzę językoznawczą przy podejmowaniu różnorodnych zadań i projektów zgodnie z regułami, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	K_K02 - student jest gotowy, by weryfikować przyswajane treści językoznawczych oraz doceniać wartość posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu różnorodnych problemów	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FPMU2_W07] Zna, rozumie i stosuje zaawansowane metody analizy językoznawczej w swoich badaniach.	K_W07 - student zna, rozumie i stosuje zaawansowane metody analizy językoznawczej w swoich badaniach	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[FPMU2_W10] Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę literaturoznawczą oraz językoznawczą z zakresu wybranej specjalności.	K_W10 - student ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę literaturoznawczą oraz językoznawczą z zakresu wybranej specjalności media i pr	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
Treści przedmiotu	Główne zagadnienia: socjotechnika i jej mechanizmy (perswazja, sugestia, manipulacja), dyskurs propagandy (historia i współczesność), mowa nienawiści (sfery funkcjonowania, ukryte i jawne sfery przemocy werbalnej, środki agresji słownej), wartościowanie i językowa kreacja rzeczywistości jako strategię służące kształtowaniu języka propagandy, rytualizacja języka, zabiegi semantyczne i morfologiczne w języku propagandy, strategię przemocy symbolicznej od wykluczania do dehumanizacji (piętno, mechanizm kozła ofiarnego, maszyna antropologiczna), Konflikt a przemoc widzenia (dyskurs nadzoru, dyskurs konfliktu, przemoc patrzenia a przyjemność oglądania, psychologia widzenia), dylematy poprawności politycznej, dyskursy przeciw przemocy.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	brak		

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa ocena końcowej
	czynny udział w ćwiczeniach audytoryjnych, systematyczne przygotowanie w formie ustnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego	40.0%	40.0%
	wykonanie pracy zaliczeniowej z zakresu zagadnień wskazanych przez prowadzącego	60.0%	60.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur
	Socjotechnika i jej mechanizmy (perswazja, sugestia, manipulacja) J. Bartmiński, Cóż to jest prawda? Kryzys wiarygodności słowa we współczesnym dyskursie publicznym, w: Bariery i pomosty w komunikacji językowej Polaków, red. J. Bartmiński i U. Majer-Baranowska, Lublin 2005. J. Bralczyk, J., Język na sprzedaż, Warszawa 1998. R. Cialdini, Wywieranie wpływu na ludzi. Teorie i praktyka, Gdańsk 1995. M. Głowiński, Nowomowa po polsku, Warszawa 1990. J. Jarzębski, Na rynku wartości, Wrocław 2009. I. Kamińska-Szmaj, Propaganda, perswazja, manipulacja próba uporządkowania pojęć, [w:] Manipulacja w języku, red. P. Krzyżanowski, P. Nowak, Lublin 2004. - Puzynina J, Anusiewicz J. (red), Język a Kultura, t. III, Wartości w języku i tekście, Wrocław 1991. M. Rusinek, A. Załazińska, Retoryka podręczna, czyli jak wnikliwie słuchać i przekonująco mówić, Kraków 2007. A. Schopenhauer, Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów, Warszawa 1987. B. Sobczak, Informowanie (nie)etyczne. O etyce dziennikarskiej i manipulacji w mediach, w: Retoryka i etyka, red. B. Sobczak, H. Zgórkowa, Poznań 2009. Dyskursy propagandy S. Barańczak, Słowo - perswazja - kultura masowa, Twórczość, 1975, nr 7. J. Bralczyk, O języku polskiej propagandy politycznej lat siedemdziesiątych, Warszawa 2001. M. Głowiński, Nowomowa po polsku, Warszawa 1990. M. Głowiński, Nowomowa i ciągi dalsze. Szkice dawne i nowe, Kraków 2009. V. Klemperer, LTI. Notatnik filologa, Kraków 1983. P. Znyk, Propaganda - współczesne oblicza, Łódź 2011. Mowa nienawiści (sfery funkcjonowania, ukryte i jawne sfery przemocy werbalnej, środki agresji słownej) - Bartmiński J., Stereotypy mieszkają w języku. Studia etnolingwistyczne, Lublin 2009. - Bilewicz M., Wiśniewski M., Kofta M., Polski sondaż uprzedzeń, Warszawa 2009. - Butler J., Walczące słowa. Mowa nienawiści i polityka performatywu, tłum. A. Ostolski, Warszawa 2010. - Cegieła A., Czym jest mowa nienawiści?, Poradnik Językowy 2014, z. 1 s. 7-17. - Kochan M., Przyklejanie etykietek, czyli o negatywnym określaniu przeciwnika, Język a Kultura 1994, t. 11, s. 85-89. - Kowalski S., Tulli M., Zamiast procesu. Raport o mowie nienawiści, Warszawa 2003. - Głowiński M., Retoryka nienawiści, [w:] tegoż, Nowomowa i ciągi dalsze. Szkice dawne i nowe, Kraków 2009. - Peisert M., Formy i funkcje agresji werbalnej. Próba typologii, Wrocław 2004. - Bauer Z., Polskie fora internetowe. Przykład mowy nienawiści czy mowy agresji? [w:] Komunikowanie (się) w mediach elektronicznych. Język, edukacja, semiotyka, red. M. Filiciak, G. Ptaszek, Warszawa 2009. - Strategie przemocy symbolicznej od wykluczania do dehumanizacji (piętno, mechanizm kozła ofiarnego, maszyna antropologiczna) G. Agamben, Otwarte (fragmenty), przeł. P. Mościcki, Krytyka Polityczna 2008, nr 15. P. Bourdieu, Przemoc symboliczna, [w:] P. Sztompka, Socjologia lektury, Warszawa 2009. E. Goffman, Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości, tłum. A. Dzierżyńska, J. Tokarska-Bakir, Gdańsk 2005. E. Goffman, Analiza ramowa: esej z organizacji doświadczenia, tłum. S. Burdziej, Kraków 2013. R. Girard, Sacrum i przemoc, Poznań 1993. Konflikt a przemoc widzenia (dyskurs nadzoru, dyskurs konfliktu, przemoc patrzenia a przyjemność oglądania, psychologia widzenia) B. Bolechów, Terroryzm. Aktorzy, statyści, widownie, Warszawa 2009. M. Baudrillard, Przejrzystość zła, przeł. S. Królak, Warszawa 2009. M. Foucault, Panoptyzm, w: Nadzorować i karać, 1993. M. L. Grochowska, Wojna, czyli pora na widowisko, Dialog 2003, nr 9. L. Kolankiewicz, Notatki po spektaklu. Wojna w Zatoce, Dialog 1991, nr 7.

		• L. Mulvey, Przyjemność wzrokowa a kino narracyjne, w: Panorama współczesnej myśli filmowej, red. A. Helman, Kraków 1992. • S. Sontag, O fotografii, przeł. S. Magala, Kraków 2009. Dylematy poprawności politycznej • A. Cegiela, Słowa niebezpieczne i niepożądane w przestrzeni społecznej. Etyka a poprawność polityczna, Poradnik językowy 2013, z. 10. • J. Hartman, Krytyka poprawności (Arystokracja ducha a poprawność polityczna), Przegląd Publiczny 2003, nr 60. • M. Moskalewicz, Murzynek Bambo czarny, wesoly Próba postkolonialnej interpretacji tekstu, Teksty Drugie, 2005, nr 1-2. • A. Szahaj, E pluribus unum? Dylematy wielokulturowości i politycznej poprawności, Kraków 2004 lub A. Szahaj, Poprawność polityczna i jej praktyki, Przegląd Polityczny 2003, nr 60. Dyskursy przeciw przemocy • A. Cegiela, Słowa i ludzie. Wprowadzenie do etyki słowa, Warszawa 2014. • Dobro w mediach, red. A. Baczyński, M. Drożdż, Tarnów 2012. • G.Ch. Spivak, Czy podporządkowani Inni mogą przemówić?, tłum. E. Majewska, Krytyka Polityczna 2011.
--	--	--

Uzupełniająca lista lektur	Socjotechnika i jej mechanizmy (perswazja, sugestia, manipulacja) J. Bartmiński, Cóż to jest prawda? Kryzys wiarygodności słowa we współczesnym dyskursie publicznym, w: Bariery i pomosty w komunikacji językowej Polaków, red. J. Bartmiński i U. Majer-Baranowska, Lublin 2005. J. Bralczyk, J., Język na sprzedaż, Warszawa 1998. R. Cialdini, Wywieranie wpływu na ludzi. Teorie i praktyka, Gdańsk 1995. M. Głowiński, Nowomowa po polsku, Warszawa 1990. J. Jarzębski, Na rynku wartości, Wrocław 2009. I. Kamińska-Szmaj, Propaganda, perswazja, manipulacja próba uporządkowania pojęć, [w:] Manipulacja w języku, red. P. Krzyżanowski, P. Nowak, Lublin 2004. - Puzynina J, Anusiewicz J. (red), Język a Kultura, t. III, Wartości w języku i tekście, Wrocław 1991. M. Rusinek, A. Załazińska, Retoryka podręczna, czyli jak wnikliwie słuchać i przekonująco mówić, Kraków 2007. A. Schopenhauer, Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów, Warszawa 1987. B. Sobczak, Informowanie (nie)etyczne. O etyce dziennikarskiej i manipulacji w mediach, w: Retoryka i etyka, red. B. Sobczak, H. Zgórkowa, Poznań 2009. Dyskursy propagandy S. Barańczak, Słowo - perswazja - kultura masowa, Twórczość, 1975, nr 7. J. Bralczyk, O języku polskiej propagandy politycznej lat siedemdziesiątych, Warszawa 2001. M. Głowiński, Nowomowa po polsku, Warszawa 1990. M. Głowiński, Nowomowa i ciągi dalsze. Szkice dawne i nowe, Kraków 2009. V. Klemperer, LTI. Notatnik filologa, Kraków 1983. P. Znyk, Propaganda - współczesne oblicza, Łódź 2011. Mowa nienawiści (sfery funkcjonowania, ukryte i jawne sfery przemocy werbalnej, środki agresji słownej) - Bartmiński J., Stereotypy mieszkają w języku. Studia etnolingwistyczne, Lublin 2009. - Bilewicz M., Wiśniewski M., Kofta M., Polski sondaż uprzedzeń, Warszawa 2009. - Butler J., Walczące słowa. Mowa nienawiści i polityka performatywu, tłum. A. Ostolski, Warszawa 2010. - Cegiela A., Czym jest mowa nienawiści?, Poradnik Językowy 2014, z. 1 s. 7-17. - Kochan M., Przyklejanie etykietek, czyli o negatywnym określaniu przeciwnika, Język a Kultura 1994, t. 11, s. 85-89. - Kowalski S., Tulli M., Zamiast procesu. Raport o mowie nienawiści, Warszawa 2003. - Głowiński M., Retoryka nienawiści, [w:] tegoż, Nowomowa i ciągi dalsze. Szkice dawne i nowe, Kraków 2009. - Peisert M., Formy i funkcje agresji werbalnej. Próba typologii, Wrocław 2004. - Bauer Z., Polskie fora internetowe. Przykład mowy nienawiści czy mowy agresji? [w:] Komunikowanie (się) w mediach elektronicznych. Język, edukacja, semiotyka, red. M. Filiciak, G. Ptaszek, Warszawa 2009. - Strategie przemocy symbolicznej od wykluczania do dehumanizacji (piętno, mechanizm kozła ofiarnego, maszyna antropologiczna) G. Agamben, Otwarte (fragmenty), przeł. P. Mościcki, Krytyka Polityczna 2008, nr 15. P. Bourdieu, Przemoc symboliczna, [w:] P. Sztompka, Socjologia lektury, Warszawa 2009. E. Goffman, Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości, tłum. A. Dzierżyńska, J. Tokarska-Bakir, Gdańsk 2005. E. Goffman, Analiza ramowa: esej z organizacji doświadczenia, tłum. S. Burdziej, Kraków 2013. R. Girard, Sacrum i przemoc, Poznań 1993. Konflikt a przemoc widzenia (dyskurs nadzoru, dyskurs konfliktu, przemoc patrzenia a przyjemność oglądania, psychologia widzenia) B. Bolechów, Terroryzm. Aktorzy, statyści, widownie, Warszawa 2009. M. Baudrillard, Przejrzystość zła, przeł. S. Królak, Warszawa 2009. M. Foucault, Panoptyzm, w: Nadzorować i karać, 1993. M. L. Grochowska, Wojna, czyli pora na widowisko, Dialog 2003, nr 9. L. Kolankiewicz, Notatki po spektaklu. Wojna w Zatoce, Dialog 1991, nr 7.
----------------------------	--

		L. Mulvey, Przyjemność wzrokowa a kino narracyjne, w: Panorama współczesnej myśli filmowej, red. A. Helman, Kraków 1992. S. Sontag, O fotografii, przeł. S. Magala, Kraków 2009. Dylematy poprawności politycznej A. Cegiela, Słowa niebezpieczne i niepożądane w przestrzeni społecznej. Etyka a poprawność polityczna, Poradnik językowy 2013, z. 10. J. Hartman, Krytyka poprawności (Arystokracja ducha a poprawność polityczna), Przegląd Publiczny 2003, nr 60. M. Moskalewicz, Murzynek Bambo czarny, wesoły Próba postkolonialnej interpretacji tekstu, Teksty Drugie, 2005, nr 1-2. A. Szahaj, E pluribus unum? Dylematy wielokulturowości i politycznej poprawności, Kraków 2004 lub A. Szahaj, Poprawność polityczna i jej praktyki, Przegląd Polityczny 2003, nr 60. Dyskursy przeciw przemocy A. Cegiela, Słowa i ludzie. Wprowadzenie do etyki słowa, Warszawa 2014. - Dobro w mediach, red. A. Baczyński, M. Drożdż, Tarnów 2012. - G.Ch. Spivak, Czy podporządkowani Inni mogą przemówić?, tłum. E. Majewska, Krytyka Polityczna 2011.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Główne zagadnienia: socjotechnika i jej mechanizmy (perswazja, sugestia, manipulacja), dyskurs propagandy (historia i współczesność), mowa nienawiści (sfery funkcjonowania, ukryte i jawne sfery przemocy werbalnej, środki agresji słownej), wartościowanie i językowa kreacja rzeczywistości jako strategię służące kształtowaniu języka propagandy, rytualizacja języka, zabiegi semantyczne i morfologiczne w języku propagandy. strategię przemocy symbolicznej od wykluczania do dehumanizacji (piętno, mechanizm kozła ofiarnego, maszyna antropologiczna), Konflikt a przemoc widzenia (dyskurs nadzoru, dyskurs konfliktu, przemoc patrzenia a przyjemność oglądania, psychologia widzenia), dylematy poprawności politycznej, dyskursy przeciw przemocy.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.